

—

**Utdrag ur protokoll fört vid äldrenämndens sammanträde den  
31 augusti 2021**

**Närvarande**

**Ledamöter:**

Erik Slottner (KD), ordförande  
Mirja Räihä (S), vice ordförande  
Yvonne Fernell-Ingelström (M)  
Anette Hellström (M)  
Abit Dundar (L)  
Ulla Wihlman (MP)  
Christina Linderholm (C)  
Felix Finnveden (S)  
Lisa Ahlstrand (S)  
Robert Mjörnberg (V)  
Inger Gretzer Qvick (V)  
Leif Söderström (SD)

**Ersättare:**

Christina Huss (M)  
Inger Akalla (M)  
Lisbeth Crabo Ljungman (M)  
Truls Ljungström (M)  
Vakant (L)  
Anna Kers Hagberg (MP)  
Anna Simon-Karlsson (C)  
Bengt-Olov Tengmark (S)  
Vakant (S)  
Elisabeth Persson Grip (V)  
Hanna Egeltoft (V)  
Göran Ek (SD)

**Förhinder:**

Georg Lagerberg (M)  
Melisa Guner (S)

**Tjänstgörande:**

Christina Huss (M) för Georg Lagerberg (M)

**§14. Uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem**

Dnr ALD 2020/651

**Äldrenämndens beslut**

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas vård- och omsorgsboende inom stadens valfrihetssystem.
2. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas dagverksamhet inom stadens valfrihetssystem.
3. Äldrenämnden överlåter uppdragsbeskrivningarna till kommunstyrelsen för vidare beslut i kommunfullmäktige.
4. Äldrenämnden överlåter till kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att äldrenämnden får i uppdrag att i samband med revidering av förfrågningsunderlagen kontinuerligt revidera underlag till uppdragsbeskrivningarna.
5. Äldrenämnden överlåter till kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att äldrenämnden får i uppdrag att följa upp uppdragsbeskrivningarna och rapportera till verksamhetsansvarig nämnd.

**Ärendet**

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-08-11.

Äldrenämnden ansvarar för tre valfrihetssystem – hemtjänst, dagverksamhet och vård- och omsorgsboende. I ett valfrihetssystem ska krav och förutsättningar för utförarna så långt som möjligt vara desamma oavsett regiform. Privata utförare som ingår i valfrihetssystemen upphandlas enligt lag om valfrihetssystem (LOV) medan driftentreprenader upphandlas enligt lag om offentlig upphandling (LOU) där krav och förutsättningar regleras genom kontrakt/avtal. Däremot kan inte en kommun teckna avtal med verksamheter som drivs i egen regi. Stadens krav och förutsättningar regleras i stället genom uppdragsbeskrivningar.

**Förslag till beslut**

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog nämnden att besluta i enlighet med detta.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

### **Reservation**

Vice ordföranden Milja Räihä m.fl. (S) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag till beslut enligt följande:

1. Delvis godkänna förvaltningens förslag
2. Därutöver anföra följande.

Äldreförvaltningens förslag på att höja kompetenskraven i uppdragsbeskrivningen för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem är lovvärt. För att nå målet med fler i tillsvidareanställningar på heltid krävs mer resurser. För att uppnå ett hållbart arbetsliv, där fler orkar arbeta heltid, utan delade turer och utan att behöva flyttas mellan arbetsplatser, krävs även en politisk vilja och framförallt politiska beslut. Hur har den borgerliga majoriteten tänkt finansiera detta? Trots att vi i stort är nöjda med föreslagna delar så finns det fortfarande förbättringsmöjligheter och vi vill se följande ändringar i underlagen.

### **Ickeval**

Vi anser att det är viktigt att kommunens egen regi har ansvar för ickevalsalternativet. Vi är övertygade om att det är enklast om kommunens egen regiverksamhet har uppdraget och anser att den administrativa bördan då blir allra minst på stadsdelsförvaltningarna eftersom biståndsbedömarena då kan ägna tid åt annat än leta efter den närmaste utföraren.

### **Personal, bemanning och kompetens**

Kompetenskraven måste vara tydliga och följa överenskommelsen om yrkesutvecklingstrappan, överenskommelsen som togs i SKR:s styrelse redan 2017. Vi ställer oss frågande till att äldre utbildningar som undersköterska från social servicelinje godkänns, då den

utbildningen gav vårdbiträdekompetens enbart till hemtjänst. Utbildningen har dessutom inte funnits de senaste decennierna. Vi vill att staden ska ha bemanningsenheter med fast anställd personal på heltid, för att öka kontinuiteten, underlätta för verksamheterna, höja kvaliteten och skapa förutsättningar för en god och säker vård och omsorg.

Krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende.

### **Anställning**

En personalintensiv bransch som vård och omsorg kan bara spara på personalen genom att anställa färre, utan relevant yrkesutbildning och med sämre villkor och löner. Vi vet sedan tidigare att privata utförare har en större andel deltidsanställda och en större andel tidsbegränsat anställda än kommunala utförare av äldreomsorg. Vi vet också sedan tidigare att inom äldreomsorgen har de kommunala utförarna ofta högre personaltäthet och högre utbildningsnivå bland personalen. Vi anser vidare att krav på olika yrkeskategorier med fastställd utbildning bör preciseras med antal sjuksköterskor/boende och undersköterskor/boende samt att krav även bör finnas på anställning av specialistsjuksköterska för vård av äldre.

Det är positivt att den borgerliga majoriteten anser att fasta anställningar på heltid ska vara norm och vi förslår även tillägg av ett mål avseende andel fastanställda. För att klara av omställningen till att få fler heltidsanställda krävs politiska beslut och här behöver staden gå före i de egna verksamheterna. Nära hälften av kvinnorna i arbetaryrken arbetar deltid och det beror ofta på hur arbetet är organiserat. I första hand saknas heltidsanställningar och i andra hand är arbetet för krävande för att orka jobba heltid.

### **Psykisk ohälsa**

I pandemins spår mår alltför psykiskt dåligt och samtidigt som suicidrisken minskar i alla åldersgrupper, så fortsätter den öka för äldre män. Vi föreslår följande tillägg ”Utförare ska skapa en plan för att kunna genomföra förebyggande arbete enligt ’Handlingsplan för suicidprevention inom äldreomsorgen 2021- 2025’ ”. Motsvarande skrivning bör föras in i uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet.

**Mat och måltider**

Det är av stor vikt att maten smakar gott. I de fall det är möjligt bör de boende på vård- och omsorgsboende få delta i provsmakningar av maten inför upphandling.

**Samordnad individuell plan (SIP)**

I uppdragsbeskrivningen för dagverksamhet finns definierat när en SIP ska upprättas. Då detta arbete är oerhört viktigt för samordningen mellan hälso- och sjukvården och kommunen bör ordet *kan* ersättas av ordet *ska*, samt motsvarande skrivning föras in i uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende.

Vid protokollet

Gina Lööf, nämndsekreterare